

OBITUARI

Glossa dedicada a Ramon Gualdo i Montanyà en motiu del Premi Signum

Glossa pronunciada per Ramon Segués i Coromines el 21 de desembre de 2001

[NacióSolsona, Solsona | 1 d'abril de 2022](#)

Ramon Gualdo, rebent el Premi Signum

Déu vós guard.

Quan la Montserrat i les seves filles varen oferir-me de glossar la figura d'en Ramon Gualdo, vaig sentir-me molt joiós pel gran honor que em feien, pensant en mi per a parlar d'una personalitat com ell.

A la vegada, però, vaig témer de no ser-ne prou digne, ja que no és pas una tasca senzilla. I no ho és a causa de la seva dilatada trajectòria com a locutor i presentador, com a rapsode i poeta, com a escriptor i periodista, com a actor i rondallaire... Per tot plegat, crec ben merescut que hagi estat distingit amb el premi Signum, que atorga anualment el Consell Comarcal del Solsonès, i que enguany celebra la cinquena edició.

Podríem dir que la vida d'en Ramon ha estat i és de dedicació als altres, de compromís amb la seva ciutat, la seva gent, el seu país... , una vida en la qual, amb la paraula i el gest, ens ha fet riure i plorar, ens ha informat i ens ha emocionat.

Nació Solsona

Deixeu-me dir, per acabar aquesta presentació, que, per damunt de tot, en Gualdo és i ha estat un lector voraç i home d'extensa cultura, profundament catòlic, català de cap a peus i tot un pare de família. Conta la seva esposa, que quan era petit i li donaven un caramel, ell preferia una “estampa” per a poder llegir. I les seves filles diuen que la imatge més habitual del pare a casa és amb un llibre a les mans, i dos o tres més a mig llegir.

Nasqué l'any 1931 al carrer Sant Miquel, anà a escola amb mossèn Mariano, i de jovenet feia d'escolà de mossèn Montanyà, a qui sempre anomenava el senyor oncle. Als 14 anys, fou Aspirant a Acció catòlica, i als 16, començà a treballar a la Caja de Ahorros Provincial de la Diputación de Barcelona, actualment la Caixa de Catalunya.

Per aquestes èpoques, la seva veu ja havia entrat amb força a les llars solsonines: des de les ones de *Ràdio Solsona*, el “*Locutor Peso Pluma*”, com ell mateix s'anomenava, dedicava discos a doxo. Val a dir, però, que també formava part de la Junta, una altra de les activitats que l'han caracteritzat al llarg de la seva vida. Ha estat membre de diverses juntes: Junta d'Amics dels Museus, Junta de la Coral Riallera, Juntes d'escoles, Junta de l'Orfeó, Junta del Grup de Teatre Lacetània...

Era també en aquests moments, que ja trepitjava de ferm els escenaris, amb el grup de teatre de Ràdio Solsona.

La *Mili*, aquest enrenou a la vida de tants joves, l'aprofità per a fer sentir la seva veu a les valls del Segre, com a locutor de *Ràdio Seu*.

1957 fou un any que marcarà per sempre la vida d'en Ramon. Entrà com a actor a l'*Agrupació Artística Solsonina*; representaren els *Pastorets*; ell era el *Lluquet*, i hi feia d'*Isabeló* una noieta, la Montserrat... i tant brodaren l'escena, que, com diu en Ramon, “anaren de l'escenari a la sagristia”. Sí, tres anys després, el 3 de setembre de 1960, en Ramon es casà amb la Montserrat Cots, la seva Isabeló.

L'any 1957, intervingué com a presentador al multitudinari *Acte d'Homenatge a la Vellesa*, a la plaça del Camp. Després d'aquest, han estat una munió els esdeveniments que la veu d'en Ramon ha presentat: Trobades d'Acordions, Homenatges: -als Claretians, a la Cia. De Maria, al poeta Ramon Valls o al bisbe Deig... -, presentacions literàries: -obres de Joan Obiols, Jordi Tàssies, Montse Creus o Dolors Guàrdia... - commemoracions d'aniversaris: -l'Orfeó Nova Solsona...- Inauguracions: el Teatre Comarcal... - els Esplais de Tardor, les Nits Artístiques... en fi, la llista se'ns faria interminable i, de ben segur, que ens en deixaríem un gratat!

I va ser, el 19 de juliol de 1961, aquell home dedicat en cos i ànima a la seva feina i a l'art del gest i la paraula, estrenà una nova faceta, que repetiria diverses vegades: esdevingué pare; naixia la seva primera filla; després en vindrien tres més.

Dels moltíssims records que elles guarden d'aquells anys, n'he escollit un de força significatiu. La família estiuejava a Alinyà; al matí, en Ramon i les més matineres anaven a caçar llengots; mentre caminaven, els explicava mil històries sobre la natura i els petits animalons; finalment tornaven amb un llengot en una capseta, que fugia així que el volien ensenyar.

Però la vida agitada d'aquest gran orador, també guarda un raconet per a la música; entre els anys 50 i 60, canta a la *Capella de Música de Solsona*, amb mossèn Llucià, i més endavant a l'*Orfeó Nova Solsona*.

NacióSolsona

El 1969, fa els *Pastorets* amb el *Grup d'Amics de la Sardana*. I l'any següent enceta uns espais setmanals a *Ràdio Manresa*, en què, amb connexions telefòniques, mantenia les nostres contrades en contacte amb el món.

Quan el 1971, Solsona recupera el seu Carnaval, en Ramon n'esdevé predicador i sermoneer. En col·laboració amb el seu bon amic Joan Rafart, el *Sastre*, crearen un munt de sermons que, ell mateix o d'altres llegien a la plaça.

Home infatigable i sempre a punt per a donar un cop de mà, el 1976, comença la col·laboració amb els estudiants, dirigint les obres de teatre que preparaven per a la festa de Sant Joan Bosco. El mateix any, fa una *glossa de la Caixa de Catalunya*, a la Trobada commemorativa del cinquantenari de l'entitat, que té lloc a Montserrat.

Enmig d'aquesta inacabable trajectòria, pot ser un bon moment per a fer una aturada a la cronologia, i parlar de la seva faceta literària. En diferents moments de la seva vida, col·labora a diversos diaris i revistes: *El Diario de Solsona*, *El Correo Catalán*, *Regió 7*, *El Diari de Lleida*, *El Butlletí de l'Orfeó*, *El Babau*, *Solc*, *El Corriol*, *Celso* *Informació...*

Però no s'ha limitat a les publicacions periòdiques; ha escrit monòlegs, sermons, poemes i escrits diversos... esmentaré dues publicacions, una editada i l'altra casolana, que tenen un significat especial: "*Tremolor a les mans*", amb la qual ha guanyat, enguany, el Premi de Narrativa Catalana de la Fundació Viure i Conviure, dels Clubs Sant Jordi, de la Caixa de Catalunya; i "*Bocins d'Infantesa*", un entranyable recull d'anècdotes i vivències familiars.

A banda d'això, hi ha hagut núvies que han rebut el ram amb belles paraules d'en Gualdo, o parelles que han celebrat les seves noces d'or o d'argent, amb versos sortits de la seva ploma.

El 1982, juntament, altre cop, amb el seu amic *Sastre*, culminen la seva tasca de mantenidors de la flama teatral a Solsona. Amb una colla de joves emprenedors, funden el *Grup de Teatre Lacetània*, en el qual esdevenen puntals, directors i mirall per a tots.

La presència d'en Ramon als escenaris solsonins és una constant al llarg dels anys. Ha esdevingut un model humà i artístic per a tots els que hem tingut el privilegi de compartir escena amb ell, de viure moments màgics al seu costat i d'enlluernar-nos amb les seves magistrals interpretacions. Però, no només parlem d'un excepcional actor i d'un bon amic, sinó d'un company amb qui sempre ve de gust estar. Tots hem respirat el seu entusiasme, hem rigut les seves facècies i el seu etern bon humor, a escena, als assajos, als viatges o als sopars. Han esdevingut mítics els seus desplegaments de fotografies, els inevitables i la seva típica frase: "*Qui vol un paper per a apuntar-s'ho?*", oferint fulls de calendari.

L'extensa tirallonga d'obres en les quals ha intervingut i de papers que ha interpretat, ens durien a esgotar pàgines i pàgines; de tota manera, n'esmentaré unes quantes: *Sol i Boires*, *Quan els records parlen*, *El millor dependent del món*, *Ai, carai*, *Els baixos fons*, *La filla del mar*, *El cafè de la marina*, *El nen dels Parker...* Així mateix, ha fet petites incursions al món del cinema amateur, amb el Sr. Baldé o bé al *Somni de Maureen*.

I no tan sols es tracta d'un bon actor, sinó d'un excel·lent rapsode, i profund admirador de l'obra d'en Sagarra. La coneix tota gairebé de memòria. En qualsevol moment us en

NacióSolsona

pot recitar un fragment. Recordo com ens ensenyava a recitar *El Poema de Nadal*, per a un concert de l'Orfeó. A nosaltres ens costava i a ell li sortia de l'ànima!

Un altre moment remarcable de la seva trajectòria, fou la designació de Solsona com a Ciutat Pubilla de la Sardana. També hi tingué un paper destacat, ja que fou l'escollit per a fer la *Lliçó Magistral*.

El 16 de juny de 1990, fou un altre dia significatiu a la vida de la família Gualdo; celebraren el primer casament d'una filla.

El 1992, en el marc dels actes de celebració del Xè aniversari del *Lacetània*, interpretà novament el *Lluquet*, en una representació feta per clàssics de l'escena solsonina.

Fou el 15 de juliol del 95 que nasqué la seva primera neta. I ell, que ja havia encomanat la fal·lera pel teatre a les seves filles, no ha parat fins a enfilar-hi també les seves netes, seguint així una nissaga que ha marcat els escenaris solsonins, per la seva qualitat artística i humana.

Abans d'acabar aquesta cronologia, no voldria deixar de banda el Ramon espòs, el Ramon pare, el Ramon avi. L'home familiar, el devorador de llibres i diaris, el recull d'anècdotes... el Gualdo més entranyable. D'anècdotes en té moltes i ben diverses:

Sense haver vist mai un partit sencer, ni haver xutat mai una pilota, és soci honorífic de la Penya Barcelonista de Solsona. I, tot i no haver fet mai una truita, té un diploma de cuina, lliurat pel mateix President de la Generalitat, val a dir que amb la complicitat de la Montserrat.

També podem dir que és un home pràctic, partidari de la política dels fets consumats; explica la seva família que mai no consulta abans d'acceptar qualsevol encàrrec o d'escriure res; primer ho fa i després ho comenta.

En fi... amb tot plegat, només he pretès fer una pinzellada d'un home que ha dedicat la seva vida a fer un xic més feliços els altres, que no ha tingut un no per a ningú, que ha defensat amb la ploma la seva idea de país i justícia... en definitiva, un home que es mereix la distinció que avui se li atorga.

Per tot això, vull acabar dient gràcies, Ramon; gràcies per les estones que ens heu fet riure, plorar o reflexionar; gràcies per tot el que ens heu ensenyat i per tots els moments que hem tingut el privilegi de compartir; de tot cor,

GRÀCIES